

Fiskeridirektoratet

Deres ref.

Vår ref.
2025/530

Saksbehandler
Synnøve Liabø, 959 27 850

Dato
08.10.2025

Innspill til regulering av fisket etter makrell i 2026

Landsstyret i Norges Fiskarlag har behandlet ovennevnte sak 6.-7. oktober d.å. og fattet følgende vedtak:

«Norges Fiskarlag finner det utfordrende å gi endelige innspill til neste års reguleringer siden sentrale rammevilkår som kvotestørrelser, kvotebytter og farvannsadgang ikke er avklart som følge av at fiskeriforhandlinger med andre land ennå ikke er gjennomført. Avvikling av inneværende års fiskeri vil også kunne påvirke våre innspill. Fiskarlaget vil derfor eventuelt supplere innspillene til reguleringer for 2026 når disse rammevilkårene er nærmere avklart.

Kvoteråd på makrell for 2026

Norges Fiskarlag viser til at ICES anbefaler at fangstene av makrell ikke bør overstige 174 357 tonn i 2026. Kvoterådet innebærer en reduksjon på 70 prosent i forhold til anbefalt totalkvote, og 77 prosent reduksjon i forhold til estimert samlet fangst for inneværende år. Fiskarlaget konstaterer at kvoterådet innebærer en dramatisk reduksjon for fiskerinæringen, og vi mener det er grunnlag for å stille spørsmål om metoderevisjonen som ble gjennomført tidligere i år har medført at nytt kritisk nivå for gytebestanden på makrell (B_{lim}) er satt for konservativt. Fiskeflåten rapporterer at årets makrellsesong har vært bedre enn på mange år med høy tetthet og god tilgjengeligheten, noe som står i kontrast til kvoterådet fra ICES.

Norges Fiskarlag er tilfreds med at det foreligger en trepartsavtale mellom Norge, Storbritannia og Færøyene for årene 2024–2026, og mener avtalen bidrar til mer bærekraftig forvaltning, samt stabilitet og forutsigbarhet for fiskerinæringen de neste årene med hensyn til fordeling av bestanden og farvannsadgang. Det har vært

gjennomført flere forhandlingsrunder mellom kyststatene med målsetting om at flere kyststater kan innlemmes i avtalen. Nye forhandlinger om størrelse på totalkvote og fordelingsløsning mellom kyststatene er planlagt i slutten av oktober.

Fordeling av nasjonal kvote

Norges Fiskarlag anmoder om at den nasjonale kvoten på makrell fordeles i henhold til etablert fordeling mellom fartøygruppene, og som er i tråd med Norges Fiskarlag sitt landsmøtevedtak 5/15 og 6/07. Videre foreslås å videreføre kvotebytte på norsk vårgytende sild og makrell mellom fartøygruppene ringnot og pelagisk trål (landsstyrevedtakene 129/09 og 71/10).

Avsetninger som tas fra toppen av nasjonal kvote

Norges Fiskarlag krever at myndighetene ved fastsettelse av neste års regulering foretar en kritisk gjennomgang av avsetninger som tas fra toppen av nasjonal kvote siden fiskerincæringen nå må redusere aktiviteten drastisk til neste år som følge av kvotereduksjonen. Fiskarlaget mener blant annet at agnkvoten på makrell bør holdes på et lavest mulig nivå med tanke på at makrellkvoten de siste årene har vært fallende, og det dramatisk lave kvoterådet for 2026.

Adgang i britisk sone og Færøysonen

Norges Fiskarlag mener, likhet med i inneværende år, at adgangen til å fiske makrell i britisk sone bør fordeles mellom fartøygruppene etter gjeldende kvotefordelingsnøkkel. Fiskarlaget forventer at myndighetene justerer soneadgangen både innad i fartøygruppene og eventuelt mellom fartøygruppene underveis i sesongen for å sikre at soneadgangen utnyttes best mulig.

Norges Fiskarlag viser videre til tidligere diskusjoner omkring adgangen til å kunne fiske agnkvoter i britisk sone. Fiskarlaget mener at så lenge farvannsadgangen i britisk sone er såpass avgjørende for flåten for å oppnå minst 90 prosent kvoteutnyttelse, så må det i utgangspunktet ikke tillates at agnkvoter belastes den norske farvannsadgangen i britisk sone.

Norges Fiskarlag anser at det i utgangspunktet fortsatt ikke er behov for å regulere adgangen i færøysk sone på fartøynivå.

Regulering av fartøygruppene ringnot, SUK og pelagisk trål

Norges Fiskarlag foreslår at fartøygruppene ringnot, pelagisk trål og SUK reguleres med fartøykvoter uten overregulering etter samme modell som i inneværende år.

Regulering i lukket kystgruppe

Norges Fiskarlag går inn for at kvotereguleringen i lukket kystgruppe følger de samme hovedprinsipper/kvotemodell som i årene 2019–2025.

Norges Fiskarlag mener det var svært uheldig at myndighetene allerede i desember 2024 valgte å fastsette overregulering på 70 prosent for fartøy under 15 meter til tross for at vi anmodet om å avvente innføring av overregulering til vi var kjent med resultatene fra kvotefleksoppgjøret fra 2024 til 2025 og endelig størrelse på nasjonal kvote.

Norges Fiskarlag henviser til at en viktig premisse for sammenslåing av de tre reguleringsgruppene garn/snøre og not over og under 13 meter, var at ressursfordelingen mellom de tre reguleringsgruppene skulle ligge fast og være i henhold til Fiskarlagets landsmøtevedtak fra 2007. Fiskarlaget viser til at overfisket i lukket kystgruppe i 2024, utover det som gikk til fratrekk på fartøynivå, utgjorde om lag 4 500 tonn og kan tilskrives høy fisketakt og overregulering i fartøygruppen under 15 meter. Når det gjelder saldering av overfisket fra 2024, henvises til Landsstyrets vedtak i saken om regulering av fisket etter makrell i lukket kystgruppe i 2025 fra 6. mars tidligere i år:

«Norges Fiskarlag konstaterer at overfisket i lukket kystgruppe i hovedsak kan føres tilbake til fartøy som har hatt tilgang på maksimalkvotetillegg (fartøy under 15 meter hjemmelslengde og største lengde). Fiskarlaget legger til grunn at lukket kystgruppe fremdeles skal utgjøre en felles reguleringsgruppe, og at overfisket i lukket kystgruppe derfor må salderes gjennom reguleringsstekniske justeringer som innebærer at overfisket i 2024 i praksis belastes fartøy under 15 meter hjemmelslengde og største lengde. Fiskarlaget mener det må vurderes om salderingen skal tas over flere år.»

Inneværende års reguleringsopplegg har vært innrettet med målsettingen om å justere inn noe av skjevheten i fangstfordelingen mellom fartøy over og under 15 meter fra 2024, slik at en større andel av fangstmulighetene enn kvotefaktorgrunnlaget tilsier gis til fartøy over 15 meter i 2025. Norges Fiskarlag fraråder myndighetene å fastsette overregulering i lukket kystgruppe for 2026 før vi har en komplett kvote- og fangststatistikk for 2025, har oversikt over kvotefleksoppgjøret fra 2025 til 2026 og nok kunnskap om endelig størrelse på nasjonal kvote for 2026. Vilkårene i en eventuell særlig kvoteordning (id-kvoteordning) og kvotesamarbeidsordningen vil også kunne påvirke behovet for og nivået på eventuell overregulering. Fiskarlaget vil komme med innspill til anbefalt nivå på overregulering i lukket kystgruppe for 2026 når disse elementene er avklart. Dersom det skulle vise seg at årets reguleringsopplegg ikke medfører at deler av overfisket fra 2024 i praksis belastes fartøy i fartøygruppen under 15 meter, mener Fiskarlaget at myndighetene bør vurdere å differensiere de garanterte kvotene i lukket kystgruppe på fartøy under og over 15 meter i 2026.

Særlig kvoteordning (id-kvoteordning)

Norges Fiskarlag viser til organisasjonens hørings svar datert 5. september om særlig kvoteordning for den minste fartøygruppen i pelagiske fiskerier og gjentar noe av innspillet vårt opp mot kvotesamarbeidsordning og samfiske.

Kvotesamarbeidsordning

Norges Fiskarlag er fornøyd med innføringen av kvotesamarbeidsordningen i den minste kystfiskeflåtens fiske etter makrell, og vi anbefaler å videreføre begrensningen der det passive fartøyet i kvotesamarbeidet får redusert overregulering dersom det innføres overregulering. Fiskarlaget mener imidlertid at kvotesamarbeidsordningen må opphøre når særlig kvoteordning (id-kvoteordning) er på plass, da disse to ordningene «konkurrerer» med hverandre.

Dersom myndighetene velger å fastsette kravet om at begge fartøyene som skal inngå i ID-kvotelaget skal ha samme eier(e) foregående kvoteår, så finner Fiskarlaget det nødvendig å videreføre kvotesamarbeidsordningen for de fartøy som ikke kan benytte seg av ID-kvoteordningen i en overgangsordning begrenset til 2026. Dette begrunnes i at det for mange kan være utfordringer å finne egnet fartøy i 2025 for å styrke driftsgrunnlaget sitt i 2026.

Dersom det tillates sammenslåing på tvers av gruppene garn/snøre og not, mener Fiskarlaget at tilsvarende fleksibilitet må gjøres gjeldende også for de større kystfartøyene som har tilgang til strukturkvoteordning i makrellfiskeriene.

Samfiske

Norges Fiskarlag er fortsatt innstilt på å få til forenklinger av enkelte detaljer i regelverket om samfiske, herunder veilederen for utøvelse av samfiske.

Regulering i åpen kystgruppe

Norges Fiskarlag er bekymret for at avsetningen til åpen kystgruppe vil bli kraftig overfisket i innværende år. Vi forventer at myndighetene tar grep og justerer reguleringen til neste år slik at avsetningen ikke overfiskes, og derfor må denne avsetningen omgjøres til en gruppekvote. Fiskarlaget krever at fartøyskvotene på 17 tonn i innværende års regulering reduseres kraftig, og det må også vurderes å ta ned avsatt kvantum til åpen gruppe som følge av den kraftige reduksjonen i totalkvoten.

Kvotefleksibilitet på fartøynivå utover 110 prosent

Norges Fiskarlag viser til at det i årene 2020–2023 ble innført en prøveordning på makrell der fiske ut over kvotefleksibilitetsordningen på 110 prosent belastes på fartøynivå og ikke gruppekvoten påfølgende år. Fiskarlaget har konstatert at Nærings- og fiskeridepartementet uten forvarsel og nærmere informasjon til næringen, besluttet å ikke videreførte denne prøveordningen i makrellfisket for 2024. Ordningen er heller ikke evaluert. Fiskarlaget finner denne endringen i reguleringen sterkt beklagelig. Vi mener at prøveordningen der fiske utover kvotefleksibilitetsordningen på 110 prosent på makrell belastes på fartøynivå, var rettferdig og hensiktsmessig. Fiskarlaget krever at departementet revurderer sin avgjørelse og gjeninnfører ordningen med virkning fra og med 2026, og i tillegg gjennomfører en evaluering som planlagt da ordningen ble etablert.

Kvotefleksoppgjøret 2025–2026

Norges Fiskarlag anmoder myndighetene om å avstemme kvotefleksoppgjøret fra 2025 til 2026 og justere kvoter på fartøynivå i reguleringsforskriften allerede i januar neste år, og viser til at inngått makrellavtale åpner opp for at fartøy kan starte fiske etter makrell rett over årsskiftet.

Krav om gjennomgang av ordningen med kvotefleksibilitet mellom kvoteår

Norges Fiskarlag viser til at Fiskeridirektoratet hadde en gjennomgang ordningen med kvotefleksibilitet i ulike fiskerier i reguleringsmøtet i juni i år, og vil i den forbindelse gjenta Landsstyrets krav om gjennomgang av ordningen med kvotefleksibilitet mellom kvoteår fra 6. mars i år:

«Norges Fiskarlag finner det overraskende at myndighetene tolker regelverket og gjennomfører en beregningsmetodikk i forbindelse med ordningen med kvotefleksibilitet der overføringer på fartøynivå ikke er inkludert i begrensningen for overføring på gruppenivå på 10 prosent i de pelagiske fiskeriene, jf. møte med Fiskeridirektoratet 30. januar tidligere i år.

Norges Fiskarlag mener at gjeldende ordning med kvotefleksibilitet i de pelagiske fiskeriene fremstår som ulogisk, komplisert, vanskelig tilgjengelig og tidvis dårlig dokumentert. På denne bakgrunn, går Fiskarlaget inn for at myndighetene fortar en helhetlig gjennomgang av gjeldende regelverk, praktisering av regelverket og beregningsmetodikk i forbindelse med ordningen. Fiskarlaget mener at en harmonisering av ordningen mellom de ulike fiskeriene bør være en målsetting. Fiskarlaget påpeker at det er en vesentlig forutsetning at ordningen er transparent og lett tilgjengelig for at forvaltning og næring skal være i posisjon til å følge opp fiskerireguleringene på forsvarlig vis fremover.»

Fritak fra låssettingspåbudet

Fiskarlaget viser til at Fiskeridirektoratet 24. september fastsatte ny forskrift om fritak fra låssettingspåbudet med varighet fram til 31. desember 2025, og vi anmoder om at tilsvarende fritak gis også i 2026. Det må etableres unntak for låssettingsfartøy (fartøy under 15 meter) dersom fartøygruppen tildes overregulering. Alternativt anbefaler Fiskarlaget at hele låssettingspåbudet oppheves permanent.

Føringspool-ordningen

Norges Fiskarlag viser til at Fiskeridirektoratet innførte en ny/revidert veileder for føringspool-ordningen for fiskefartøy i pelagisk låssettingsfiske med virkning fra 1. oktober 2022. Fiskarlaget er fortsatt litt usikker på hvordan den reviderte veilederen slår ut for kategori 4-fartøy, og ønsker derfor nærmere avklaringer med både Norges Sildesalgslag og Fiskeridirektoratet om dette spørsmålet. Vi mener at rapportering og skriving av landings- og sluttseddel ved føring med kategori 4-fartøy må forenkles.

Fjordlinjer

Norges Fiskarlag viser til at fjordlinjereguleringene i § 31 i høstingsforskriften setter betydelige områdebegrensninger i fiske etter pelagiske fiskeslag med fartøy over 15 meter/21 meter. Fiskarlaget har tidligere fremmet kritiske anførsler knyttet til fjordlinjereguleringene knyttet til pelagiske bestander/vandrende bestander. Med hensyn til de klimapolitiske målsetningene som fiskeflåten står overfor, er reguleringen med fjordlinjer med å begrense et effektivt og optimalt fiskeri for store deler av den norske fiskeflåten.

Norges Fiskarlag legger til grunn at dialogen med Fiskeridirektoratet/Sjøtjenesten fortsetter, slik at det raskt kan foretas justeringer av fjordlinjene når behovet oppstår, herunder organisering og gjennomføring av prøvekast i samarbeid med notflåten. Når det skal foretas justeringer slik at fartøy over 15 meter tillates å fiske innenfor fjordlinjene, bør unntakene gis på bakgrunn av redskap, f.eks. dybde på nøter, og ikke på bakgrunn av fartøyetts faktiske lengde eller gruppetilhørighet. I denne prosessen må det, slik som tidligere, tas tilbørlig hensyn både til mindre pelagiske fartøy, samt fartøy som drifter med faststående redskaper i området.

Fiske med lys ved definerte elvemunninger

Norges Fiskarlag finner det svært urimelig at fartøy ikke kan drive fiske etter pelagiske arter med lys inn til definerte elvemunninger, eventuelt 100 meter fra de definerte elvemunningene, så lenge man ikke får bifangst av laksefisk eller andre arter utover lovlig bifangst. Fiskarlaget konstaterer at det har vært vanskelig å få møter med relevante myndigheter i saken, og videre at det er en utfordring med forskjellige begrensninger i de ulike fylkene og at denne informasjonen ikke er tilgjengelig for eksempel på FiskInfo.

Dispensasjon til fiske med snurrevad

Norges Fiskarlag mener det var svært uheldig at myndighetene valgte å avvikle prøveordningen med fiske etter makrell med snurrevad. Vi har fått opplyst av myndighetene at fartøy kan søk om dispensasjon til slikt fiskeri. Fiskarlaget anmoder om at dispensasjonsadgangen tas inn i forskrift, og at slike dispensasjoner gis fortløpende til fartøy under 15 meter.»

Med hilsen
Norges Fiskarlag

Sverre Johansen

Synnøve Liabø

Kopi:
Nærings- og fiskeridepartementet
Landsstyret
Medlemslagene
Norges Sildesalgslag

Brevet er godkjent elektronisk og sendes uten håndskrevet signatur.

